NAM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THỨ 2205 — NGÀY THỨ SÁU 25 JUILLET 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE 2452

	Trong xứ	Ngoài xứ	Ngoại quốc
Một năm	6$ 00	8$ 00	12$ 00
Các tăng sở	»	8 . 00	8 . 00
Sáu tháng	3 . 00	4 . 00	6 . 00
Ba tháng	1 . 50	2 . 00	3 . 00
Một tháng	0 . 50	0 . 70	1 . 00

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Propriétaire : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN VĂN VINH
Rédacteur en chef : PHẠM HUY LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN V LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 160

ANNONCES
Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.
Une seule insertion. . . . 0 $ 30 le cm
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 15 le cm
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le cm
On traite à forfait pour les contrats importants.

Cách phục-sức ta nên thế nào ?

(DƯ-LUẬN)

II

Trong một bài trước đã nói về cái công-dụng của y-phục và đã nói rõ quần áo phải thế nào mới hợp với sự cần dùng của người ta. Muốn thế thì quần áo phải hợp với khí-hậu, với vệ-sinh, với luân-lý, với mỹ-thuật nữa, song muốn

Nay xin bàn đến lối phục-sức của người mình, và trước hãy nói về bên nam-giới, còn về bên nữ-giới cách ăn mặc thế nào sẽ có một bài bàn khác.

Về phe nam-giới lối phục-sức — trừ một vài điều nhỏ nhặt sẽ nói sau này — còn toàn thể thì có thể nói được là hợp với khí-hậu, vệ sinh và luân-lý, nghĩa là vừa tiện lợi, vừa dễ coi, không cần phải hoàn-cải gì lắm.

Trước hết ở trong nhà ta thường chỉ mặc một cái quần, một cái áo cánh, về mùa nực rất là dễ chịu, vì quần áo rộng rãi không có chỗ nào chèn chịt, nên cử động cũng tự do lắm. Về mùa rét thì ta thêm một cái gi-lê hay cái áo lót hoặc cái áo bông ở ngoài, tưởng ở trong nhà cũng không đến nỗi rét quá. Lối ăn mặc của ta ở trong nhà như thế rất tiện, nhất là về mùa hè. Vậy thì điều này ta cứ để như cũ không cần phải đổi chút nào cả. Nhưng có điều này ta nên bỏ đi cho khỏi bị lời bình phẩm người ngoài, là có lắm ông — không nói chi những hạng vô học thức — có lắm ông vì nóng quá cởi trần ra mà cứ tự-do đứng phanh ngực phơi xương ở ngoài cửa cho mát, có khi lại vén cả quần lên đến quá đầu gối nữa, làm cho khách qua đường phải ngượng mắt. mà người ngoại-quốc phải coi thường mình đi. Ta không nói người Khách làm gì, nhưng cứ xem người Pháp ở đây, có người nào là cởi trần ra ngồi ở trước cửa hay không ? Họ biết giữ gìn thật là kín đáo, tưởng đó là một điều hay ta nên bắt-chước mới được.

Ở trong nhà đã vậy, còn ra ngoài đường và khi đi làm thì sao ? Về điều này ta phải phân biệt ra làm hai hạng là hạng thợ thuyền và hạng các người tòng sự ở các sở công sở tư. Những thợ Việt-Nam ta khi làm ở nhà, hay khi đi làm ở các nhà máy, các công xưởng, phần nhiều đều mặc quần áo ngắn, mùi nâu hay đen, như thế tưởng cũng tiện lắm (giản hoặc có người nào mặc áo đài thì khi làm việc cũng cởi ra chớ không để nguyên bao giờ). Họ mặc như thế vừa gọn gàng lại vừa dễ cử-động, thật là hợp với cái công việc của họ lắm, tưởng chẳng cần phải thay đổi làm gì, nhưng nếu làm cho họ biết ở sạch hơn, biết năng thay quần áo thì tưởng cũng là một điều hay đó.

Còn hạng đi làm việc các sở công sở tư thì cách ăn mặc ngày nay cũng khi nhỏ nhặng một chút, ông thì toàn Nam-phục, ông thì toàn Âu-phục, ông thì nửa Pháp nửa Việt, nghĩa là mình mặc quần-áo Nam, mà đầu đội mũ chân đi giầy tây. Cái lối ăn mặc như thế trông không

[illegible] xanh, đeo bài [illegible] trắng, đó cũng là lễ-phục của các quan. Lễ-phục của các quan thì chỉ riêng các quan mới có phép mặc, còn thường dân chúng ta không thể dùng được, vậy bất tất phải bàn đến làm gì. Còn lối các cụ khi xưa có lễ khi cũ chăng ? khó mà phán đoán được. Tôi nhớ vừa rồi có một hội kia đạt giấy mời đại hội-đồng, có chua thêm ở giấy mời rằng các hội-viên đến dự hội phải chít khăn lượt, mặc áo thâm, đi giầy ta hay giầy tây đen. Lời đạt nghe cũng mới lối lại có tính tò-mò, nên hôm hội ấy họp đại hội-đồng tôi mạn phép đến xem ra làm sao, thì quả nhiên các ông hội-viên — chừng 50 ông — đều ăn mặc một lối như nhau cả. Nhìn thấy các ông ngồi hai rãy hai bên một cái bàn dài, y phục giống nhau thật là có vẻ oai nghiêm trịnh-trọng, chớ không bác-tạp hỗn độn như những hội-đồng khác. Cái ý mới ấy thật đáng khen, mà lại đáng khen các ông hội-viên hội ấy khéo bảo nhau, không mỗi bút cổ động hô hào gì mà kết-quả được hay như thế. Đó là một điều mắt tôi được trông thấy, và theo ý-kiến tôi thì thật là một điều đáng cho toàn dân đều biết đến theo, vì lối lễ-phục ấy không những có vẻ oai-nghi mà lại không tốn là bao nữa. Mong rằng các hội khác cũng thử châm-chước làm thế xem sao, nếu cho là được thì nên bàn nhau định lễ-phục mùa bức thế nào, mùa rét thế nào, rồi sau này mỗi khi có yến tiệc hội hè gì ta cứ nhất luật dùng cái lối ấy, tưởng cũng không đến nỗi hỗn độn bác tạp mấy. Những bậc tai mắt trong nước tưởng nên chú-ý mà làm gương cho kẻ dưới noi theo, chớ không nên cho là một sự tầm-thường mà không lưu tâm đến.

B. G.

NGƯỜI NHẬT-BẢN VỚI VIỆC DI-DÂN

Trong tháng Juin mới rồi 541 người Nhật đi tàu *Taiyo Maru* đã tới San Francico. Nguyên bản luật về việc di dân đến ngày 1er Juillet mới thi hành, nên người Nhật rủ kéo nhau sang Hoa-kỳ để kiếm ăn. Người Tây đi tàu ấy chỉ có 228 người, còn bao nhiêu chỗ người Nhật tranh nhau hết. Ấy thế mà còn hàng mấy trăm người Nhật muốn đi không có chỗ.

Sau tàu *Taiyo Maru*, lại còn hồn tàu nữa ở Nhật tới Hoa-kỳ trước ngày 1er Juillet là ngày bắt đầu thi hành bản luật hạn chế người Nhật.

Giúp dân bị lụt

Cái nạn vỡ đê Phi-liệt vừa rồi chín mười phủ huyện đương ngụp bùm ở trong đồng cát lấp sóng vùi, mười mấy vạn cư-dân đương lênh-đênh ở trong trận-ba chìm bảy nổi, thật cái tiếng kêu oan-khổ, giá khóc trẻ lhay, cái cảnh-tượng dìu hịu trên trời dưới nước, người có mắt không nỡ thấy, có tai không nỡ nghe.

Than ôi ! Nhiều điều phủ lấy giá gương người trong một nước thì thương nhau cùng. Cứu tai tuất nạn vẫn là cái nghĩa-vụ chung của cả loài người, mà cái tình cùng nước cùng nòi lại càng thấy thiết tha đằm thắm. Tưởng người trong một nước ta bây giờ ai nghe thấu cái nóng nỗi cửa nhà tan nát, nhân sức phiêu lưu ở miền đê vỡ đó cũng không ai là người có thể lòng lim dạ sắt mà không động chút tình thương-xót băn-khoăn.

Cái nạn vỡ đê Liên-mạc năm xưa và cả nạn vỡ đê Gia-lâm năm ngoái, quốc-dân ta đều có tổ-chức cuộc nghĩa quyên. Cái nạn lụt năm nay tưởng cũng không kém gì các kỳ lụt trước. Ước-ao rằng các nhà từ-thiện ta mau mau mở ra một cuộc nghĩa-quyên cũng như các lần trước, lay sự cứu giúp đó chẳng qua là hột muối bỏ bể, nhưng cũng là cứu cấp được ít nhiều cho anh em đồng bào mình trong cơn gấp khúc mà chính là làm trọn cái nghĩa-vụ cùng nòi cùng nước không thể từ chối được cho ai.

Có một điều nên chú ý là cứu lụt cũng như cứu hỏa, gặp một ngày thì dân bị nạn đã khổ được một ngày, cái cuộc nghĩa-quyên này ta chớ nên để-dộ nhùng-nhằng, sao cho trong vòng một hai tháng trở về thu góp được kể il người nhiều, xin phép với chính-phủ mà giao ngay cho các quan địa-phương thân hành về lận các làng phát ngay tận tay cho các nhà bị nạn. Các nhà từ-thiện ta đừng dậy mau mau.

B. Q.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 23 Juillet 1924

Cuộc hội-nghị Londres

Liệt-quốc định rằng hội-đồng bồi-thường, sẽ ghi-nhận những việc sai lời hội-nước Hội-đồng có thêm một viên đại biểu Hoa-kỳ, song trước khi quyết nghị, hội đồng phải hỏi ý kiến hội-đồng giám-định bầy-viên đã soạn ra cái chương trình Dawes.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 23 và 24 Juillet 1924

Tại nghị-viện nước Đức

Đảng cộng-sản yêu cầu chánh phủ phải giải phóng cho những người quốc-sự-phạm. Ông nghị-trưởng không ưng hoãn lại các giấy má bắt được mới rồi, đảng cực-tả bèn biểu tình phẫn đối và gọi ông nghị trưởng là người bạo ngược. Nghị viện bỏ 196 phiếu phản đối cái khoản của đảng cộng-sản, chỉ có 19 phiếu là ưng thuận mà thôi.

Cuộc hội nghị Londres

Sáng hôm nay quan Herriot quan Macdonald, quan Theanis, và quan Stefani hội nghị với nhau. Các ngài bàn về các khoản bảo - chứng phụ. Các ngài lại bàn xem nếu hội - đồng pháp luật xét ra rằng hòa-ước Versailles và chương - trình Dawes có các khoản khác nhau bắt buộc phải triệu đại biểu nước Đức đến mở được thì nên thi hành mọi phương sách thế nào.

Trong bản tờ-trình của tiểu ban thứ hai coi về việc lập lại cuộc thống nhất nước Đức về đường kinh-tế, liên-bang ấy đề cái vấn-đề binh an của quân lính trú binh ra ngoài, không quyết-định ra làm sao.

Hoa-kỳ với việc Âu-châu

Báo *Sunt* nói, trái-khoản 8 0 triệu marks không bao lâu sẽ phát-hành được xong.

Việc cách-mệnh ở Brésil

Số lính đánh nhau với quân khởi-nghịch ở Sa nt Paul cộng tới 20.000 người. Quân cách-mệnh muốn xin đình-chiến.

Việc cấm rượu tại Na-uy

Nghị-viện bỏ phiếu phản-đối việc bãi luật cấm rượu. Tòa nội-các từ chức.

Cavite ngày 22 và 23 Juillet 1924

Việc bầu cử Thông-lĩnh ở Hoa kỳ

Tin Washington. — Ngày hôm nay quan Thống-lĩnh Coolidge có tuyên bố rằng cái hy vọng của đảng cộng hòa đã đến ngày thành công. Ngày 11 août này M John W. Dawin, ứng cử Thống-lĩnh sẽ đọc một bài diễn-văn ưng nhận ra ứng cử. Đến ngày 14 août, đảng dân-chủ sẽ bắt đầu cổ-động tại Clarksburg, Virginie Ouest là nơi ông Davis sinh, và sẽ tuyên bố rằng bản chánh đảng tiếng là M. Davis tranh chức Thống-lĩnh. M. Clem Shaver, là người chủ trương các phi khoản về việc bầu cử, có nói các số tiền nợ cũ là 235.000 dollars hiện đã giả hết, nay còn lại mấy vạn dollars để chi tiêu mọi việc. Ông tạm thời hội-trưởng đảng dân-chủ cũng sẽ đọc diễn-văn.

Hoa-kỳ với Ba-tư

Tin Téhéran. — Vì viên phó lĩnh-sự Hoa-kỳ Robert W. mbrie bị giết, nên ở Téhéran đã thiết quân-luật. Nhiều người phải bắt.

Tin Washington. — Quan đại-sứ Hoa-kỳ trình bản chánh-phủ rằng quan thủ tướng và quan thượng-thư bộ ngoại-giao Ba-tư có thay mặt vua nước Ba tư đến tỏ tạ về việc ông phó lĩnh-sự bị giết, quan đại sứ Ba-tư ở Washington có nói chánh-phủ Ba-tư xin bồi-thường về việc ấy.

Cái nạn cách mệnh ở Trung-mỹ

Tin Washington. — Chánh-phủ lấy làm lo nghĩ về việc cách mệnh ở Honduras. Có tin rằng ông nguyên giám-quốc Emiliano Chamorro đương gây nên việc cách mệnh ở Salvador. Hiện ở Choluteles có chứa nhiều đạn dược lắm. Quan giám-quốc đã triệu tướng Chamorro đến để hỏi chuyện, xong chắc là tướng quân không đến.

Nạn tàu bể

Tin Tokio. — Có tin rằng tàu *Matsu Yama Naru* bị đâm ở dio Goto gần Kyushu ngày 11 Juillet, 57 người chết. Tàu không có máy vô-tuyến-điện.

Thủy-tai ở Quảng-đông

Tin Quảng-đông. — Thế nước ở chung quanh Quảng-đông vẫn như cũ. Các miền chung quanh Quảng-đông rất là nguy ngập. Nhân-dân nhiều người không có chỗ ở. Chánh-phủ đã trù tính mọi phương sách cứu trợ, song giặc lại cướp mất tiền dùng để cứu trợ.

Nghĩa tôn quân

Hai chữ tôn-quân nói vào thời-đại này tự bỏ không thích-hợp nữa, song nước ta vẫn là một nước tôn-quân mà quân quyền hiện nay cũng còn tôn đại lắm, cái oai quyền một vị con trời, một ông quốc-trưởng tự con mắt người mình coi vẫn còn thấy như thánh thần bất khả xâm phạm, nay tưởng cũng nên đem cái nghĩa tôn-quân mà bàn bạc cho vỡ lẽ, tưởng cũng không phải là câu chuyện thừa vậy.

Cái nghĩa tôn-quân ở cõi Á-đông này là tự người Trung-hoa xướng trước ra mà ở nước Trung-hoa cái nghĩa tôn-quân cũng phát đạt hơn cả ; nước ta vì theo học chữ nho, cho nên chịu cái ảnh-hưởng và bắt chước cái chính-thể của nước Trung-hoa. Ta thử suy xét cái nghĩa tôn-quân ở nước Trung-hoa phát đạt từ đời nào và người Trung-hoa xưa kia tôn-quân thế nào ?

Ở nước Trung-hoa có vua đã lâu lắm thường tỏ tình người còn chất-phác, chưa sự còn đau-giản, chưa có thể-thống gì, từ đời vua Nghiêu vua Thuấn cho đến nhà Hạ, nhà Thương và nhà Châu, tuy là theo chính thể quân-chủ, mà nhân-dân cũng vẫn được dự chính quyền. Xem như kinh Thư chép chính-sự đời đế đời vương, mà có câu : « Tuân vu xứ nghiêu », nghĩa là hỏi đến người cất cỏ ; lại có câu : « Mưu cập thứ-nhân », nghĩa là bàn định với cả người thường dân, thì biết rằng dân đời ấy cũng đã có quyền được bàn bạc đến quốc chính, không phải là toàn dùng một lối áp-chế, khinh miệt nhân quyền, làm ngu dân như đời sau đâu. Đức Khổng tử sinh ở cuối đời nhà Chu, nhà vua hèn yếu, chính lệnh không ai tuân theo, các nước chư hầu ỷ sức mạnh mà làm càn, dân bị cái nạn binh qua ghê gớm, tô thuế nặng nề, lầm than khổ khổ, cũng đã là cùng cực ; đức Khổng-tử có ý muốn cứu dân, mới xướng ra cái nghĩa tôn-vương, là muốn cho các nước chư-hầu đều theo chính lệnh nhà Chu, không được vì lợi mà dùng binh, theo ý riêng mà đánh thuế ; đức Khổng tử nói tôn-vương, mà chủ ý vẫn cốt trọng về dân, vì nhà Chu có tôn nghiêm, thì thiên-hạ mới có trật tự, mà nhân-dân mới được hưởng phúc hòa-bình. Người nối nghiệp đức Khổng-tử là ông Mạnh-tử, mà ông Mạnh-tử có tôn nhà Chu đâu, muốn về bảo cho các vua chư-hầu làm nhân-chính để thống-nhất thiên-hạ và xem lời lẽ ông nói, lại đều trọng về dân mà không trọng về vua, như câu : « Dân vi trọng, xã tắc thứ chi, quân vi khinh », nghĩa là dân trọng hơn nhất, rồi đến xã tắc, vua là khinh, và như câu : « Quân thị thiên hạ thủ tức, tắc thiên thị quân nhậm ý phúc tâm, vân vân », nghĩa là vua coi tôi như chân tay, thì tôi coi vua như ruột thịt, vân vân. Nên luận lý ở cõi Á-đông, phần nhiều đọ hai bậc thánh hiền ấy gây nên, mà xét kỹ cái ngôn-luận và cái ảnh-vi của hai bậc ấy, thì biết cái luân lý vua tôi ở Á châu này là thế nào.

Đến nhà Tần mới thực-hành cái chính-lý chuyên-chế, cực uyên theo cái mục-đích tôn quân tì thần và ngu dân, triển-nghĩ định ra rất nhiều, hình phạt đặt ra rất nặng, làm cho tì lại càng tì, ngu lại càng ngu, mà tôn lại càng tôn, ấy là chữ tôn-quân bắt đầu có từ đó. Từ đó về sau, các đời đều theo cái chính-thể chuyên chế ấy mà một ngày một khôn khéo thêm ra. Lấy trước lộc mà sử người, lấy pháp luật mà dọa người, ai phục tòng thì phong thế ấm tử, vinh thân phì gia, ai phản đối thì khép vào tội đại nghịch bất đạo, can liên đến lục đẳng, dị lụy đến tử tôn. Người ta sống ở cái chính thể chuyên-chế, đã thành vinh lại ô tội, tự-tưởng mới

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

bó buộc vào hai chữ tôn-quân, vì vua với rồng, gọi vua là thánh, nào là hoàng đế, là thiên tử, là chí-tôn, tìm những tiếng rất đẹp để, những chữ rất tôn nghiêm để gọi vua. K ông nhưng là dùng các phương thuật khôn khéo ấy để lao lung những kẻ phục thuộc ở dưới quyền mình, mà lại lao lung cả những nhà tự xưng mình là đạo-học nữa. Những nhà tự xưng mình là đạo học, lại bị lầm về chữ tôn-vương của đức Khổng tử, mới đua nhau xướng ra nghĩa quân thần, đặt ra học-thuyết, phát ra ngôn-luận, trên thì đua chánh-phủ, dưới thì cầu lấy danh dự cho mình, mà lại tự phụ là phù thực cương-thường, duy trì thế-đạo, nỗi được cái chính quyền của ông Khổng, ông Mạnh đời xưa. Có biết đâu là cái học-thuyết và cái ngôn-luận ấy lại t ái hẳn với cái tôn-chỉ của hai bậc thánh hiền, mà làm cho cái tư tưởng của người ta lại càng thêm trói buộc lại. Đến nhà Mãn-Thanh thì cái chính thể chuyên-chế thật là đến cực điểm.

Tục ngữ Tàu có câu : « Vật cực tắc phản », nghĩa là việ gì cũng cực thì phải quay lại. Đến thế kỷ thứ mười chín, nước Trung-hoa đã hấp-thụ được cái văn hóa của Âu Mỹ biết có dân-quyền, biết có công lý, thì cái nền chuyên-chế đã có cơ phá hoại rồi. Quả nhiên năm 1911 người Trung-hoa đạp đổ được chánh-phủ Mãn-Thanh, lập nền dân-quốc, mà cái chính-thể chuyên-chế mấy nghìn năm ở nước Tàu cải cách hẳn từ đó. Nay xin kết luận bài này rằng : « Nhà Mãn-T anh ở vào buổi vận-hội mở mang, dân-quyền chắn khởi này, mà không biết hết cái thiên-chức làm vua, không lo làm cho người Trung-hoa được yên vui, nước Trung-hoa được vẻ vang thì không tài nào còn bắt buộc được người Trung-hoa vào hai chữ tôn-quân, đã giữ lấy ngôi báu lâu dài nữa. Vậy ở đời này mà muốn cho quân-quyền còn vững chắc được, muốn duy-trì lấy cái luân-lý quân thần cùng với thiên trường địa cửu, thì chỉ còn có một cách là làm vua phải hết cái thiên-chức làm vua, lo làm cho dân được yên vui, nước được giàu thịnh mới nên.

B. T. B.

Tin Pnom-Penh

Việc ăn cắp bụt ở Đế-thiên Đế-thích

Trong số báo hôm qua, bản-quán đã thuật việc ăn cắp bụt ở Đế-thiên Đế thích, nay xin đăng rõ đầu đuôi như vầy :

M. Malraux qua Bắc-kỳ được một tháng rồi sang Cao-mên, nói là đi khảo sát thay bộ Thuộc-địa và trường Bác-cổ Viễn-đông. Nhà du-lịch ấy vừa đi tàu đến Pnom-Penh thì ở bên Bộ có điện tín sang dặn rằng M. Malraux là người k á nghi, vậy phải canh riết. Quan cai-trị tỉnh Siem-réap được tin ấy liền cho canh cả hai người là MM. Malraux và Chevasson cùng đi với nhau vào Đế-thiên Đế-thích. Hai nhà du-lịch-giả lên vào chùa Bantei Srey là nơi quạnh vắng ít người đi lại, ở đó một tuần lễ mà tháo cả một tầng lớn rồi lấy bức, lấy cưa ra mà đục mà cắt lấy bảy pho tượng đẹp nhất trong chùa. Tượng lấy xong rồi, M. Malraux liền bỏ vào rương, ngoài đề tới cho hiệu Be t et Cher rière mà biên là những hóa-chất (produits c imiques).

Ngày 25 décembre năm ngoái, khi tàu ở Siem-réap vừa ghé vào bến Pnom-Penh thì sở Mật thám liề.. bắt cả hai người, lấy hòm rương ra khám thì thấy cả những tượng lấy cắn chùa. Khi ra tòa án trùng-trị vừa rồi thì M. Malraux một mực kêu oan, còn M. Chevasson t i chịu thú nhận cả. Người thủ-phạm phải phạt 3 năm tù chứ không phải 3 tháng như tin đăng hôm qua, còn một người thì phải 18 tháng.

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ 30 độ
15 giờ 30 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ bảy 26 Juillet 1924

S. Anne

Âm-lịch

25 tháng sáu năm Giáp-tí

Ngày Bính-ngọ

Hành Thủy, Sao Vĩ Trực Khai.

KY : Tác-táo.

NGHI : Lập-khoán, Tảo-xá, Bỏ viện, Tác-huyệt.

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.		10 $ 20
— nhì	—	9 80
— ba.	—	9 25
Thóc.	—	6 05
Bắp ngô	—	5 55

Giá bạc. Kể từ ngày 25 Juillet 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 f. 15

Việc phá ngục Chợ-chu ngày trước. — Trong một số trước, bản báo có nói rằng sắn tiện tìm phá ngục Chợ-chu ngày trước phải tội xử tử, có xin ân xá thì đơn của chúng đã bị vứt bỏ đi. Đáng lẽ sau tên ấy đã phải hành hình ngay rồi, nhưng vì một tên, trong đảng nó là tên Bật trốn mất từ trước lúc đến nay mới bắt được thì việc hành hình phải hoãn lại bữa để nay mai việc xử tại Hội đồng đề-hình ,có thể lấy sáu tên phạ o kia đến làm chứng được.

Việc người chủ-sự điện - báo Lai-châu. — Cái việc ấy nay đã xét ra rằng M Trần-văn-Trúc nguyên chủ sự gấy-t-ép Lai-châu lấy tiền của tư gia chứ không phải lấy tiền của sở Điện-báo Nguyên bang-trưởng Trung-hoa tỉnh Lai-châu có một cái mandat hai nghìn đồng đến lĩnh thì M, Trúc mới giả có một nghìn đồng còn một nghìn thì chịu, đòi mãi không trả, đến nỗi người có của phải làm giấy kiện tại tòa-án Lai-châu. Người thư ký ấy đã phải tống giam rồi, vậy nay mai sẽ phải xét hỏi tại Tòa-án. Nghe nói cái ông này khi ở trên Lai-châu, còn làm lắm điều tươn-khươn như thế nữa, nhưng tại không có ai kiện,cho nên vẫn được yên đến giờ.

HỎI CÁC NHÀ LÀM BÁNH, nên mua Carbonate amoniaque.
CÁC NHÀ TRỌ GIẶT, nên mua Chlorure de chaux.
HIỆU CÓ BÁN TẠI :
NHÀ BA CHUÔNG
(Hiệu Bảo-chế MONTÉS)
HANOI

Cái án-mạng ở phố Nhà-thờ. Chiều hôm nay đã cất đám M. Bằng-đức-Thám là chủ hiệu bán đồ đăng-ten và đồ thêu ở phố Nhà thờ bị hại đêm hôm kia.

M. Thám năm nay mới ngoài ba-mươi tuổi, đang làm ăn phát đạt, kỳ đấu xảo Marseille vừa rồi lại được thưởng phẩm hàm và mề-đay mà thốt nhiên nay bị hại như thế thì người trong phố ai cũng lấy làm thương tiếc.

Hai đứa ác phạm là Đoàn-hữu-Lâm 28 tuổi quán làng Trình-xuyên, huyện Vụ bản, tỉnh Nam-định và Lê-văn-Gúc 49 tuổi quán làng Hà-vị, huyện Thượng-phúc, tỉnh Hà-đông, nay vẫn giam tại sở Mật-thám để rồi giải sang Đề-lao đợi phiên án Đại-hình kỳ tháng chín tây này sẽ xử.

Cái nguyên ủy việc án mạng này ngư i ta nói là vì chuyện thù hằn, người thì nói là vì hai đứa ác-phạm muốn vỡ nợ, nhưng vỡ nợ một cách như toẽ thì lưỡng vô lý lắm là vì chẳng những không tránh được nợ mà lại thêm tội nữa. Cái nguyên-ủy đi h xác làm sao đợi đến khi việc đem ra tòa án Đại hình thì ta mới rõ được.

Lại có người tự-tử bằng thuốc phiện với thủy-ngân. Sáng hôm qua có một cậu học-sinh tên là Trần-văn-Long, nghe đâu là con quan thương-tá Vĩnh-yên, trọ học tại Hà-nội, đến thuê một buồng tại nhà «săm » Phú-lợi lấy thuốc phiện hòa với dấm-thanh và thủy-ngân uống để tự tử Thuốc mới uống vào,cậu ta quặn bụng lăn lộn, dập đầu vào cửa quận bụng lăn lộn, dập đầu rầm rĩ thì những bồi « săm » đẩy cửa vào đưa ngay cậu ta vào nhà thương,may ra thì chữa được.

Đường xe - lửa Vân - nam. — Công-ti xe lửa Vân-nam báo-cáo rằng vì trong khoảng từ Pouo-Tou-l a'ng đến Ko-kou có mấy chỗ lún, cho nên việc vận tải hành-khách và hàng hóa không nhận chở quá ga Pouo-Tou-Ta'ng. Từ ga Si-Eul trở lên vẫn không đi được.

Tiêu tháng và diễn-thuyết ở hội Khai-trí. — Tiệc tháng hội Khai-trí định vào ngày chủ-nhật 27 Juillet đúng 7 giờ tối. Các ngài hội-viên muốn dự tiệc xin cho biên tên trước ở nhà Hội-quán cho đến chiều ngày thứ bảy.

Tiệc xong, 9 giờ tối, có diễn-thuyết. Ông Phạm-Quỳnh sẽ diễn về vấn-đề : « Cách giao tế trong xã-hội. Thế nào là lễ phép và lịch-sự ? ».

Ngài nào không dự tiệc, xin đúng 9 giờ đến nghe diễn-thuyết. Lại xin m i cả các bà các cô đến nghe cho đông như kỳ trước.

Hội Khai-trí thông-báo

Ngạch quan-lại. M Lê-hữu-Tích, tri-huyện hạng nhất tại huyện Đông quan (Thái-bì h) được nghỉ phép 21 ngày.

M. Đoàn-đình-Thụ, huấn đạo trợ-tá huyện ấy nay lên quyền huyện trong khi M Lê hữu Tích ng i vắng.

Ngạch thừa-phái. — M. Ng hữu Thanh, thừa-phái hạng tư tại Bắc-giang nay đổi đi phủ Yên-khánh (Ninh-bình) và kiêm chức lục sự tại tòa án đệ nhị cấp hạt ấy thay M. Ng đình-Quân lại đổi đi Bắ giang.

Từ chức. — M. Lương-v-Quy h, trợ-giáo phụ-tá tại Ky-vy (Ninh-bình) nay được từ chức kể từ ngày 2 juillet 1924.

Thưởng hàm. Các binh lính ta có tên sau này đều được thưởng hàm :

1e Vi công-trạng

Tinh-binh chánh đội trưởng suất đội : M. Tạ-văn-Dương, quán làng Gio-ng la, phủ Lâm-thao (Phú-thọ)

Chánh đội trưởng suất đội : M. Ng-thế Bài, quán làng Hạ-yên-quyết, tổng Dịch-vọng, phủ Hoài-đức (Hà-đông)

Chánh bát phẩm đội trưởng : M. Trịnh-Lang, quán làng Thịnh-hào, tổng An-hà, huyện Hoàn-long, (Hà-đông).

Chánh cửu phẩm đội trưởng : MM. P ạm-xuân-Uỷ, quán làng Cổ-bản, tổng Trịnh-hà, huyện Vụ-bản (Nam-định), Đỗ-công-Liễn, quán làng Tối-động, tổng Mỹ-lương, huyện Chương-mỹ (Hà-đông) Đỗ-văn-Cảnh, quán làng Công-khê, tổng Bất-nạo, huyện Kim-t ành (Hải-dương). Ng-hữu-Tích quán làng Quất-đông, tổng Vạn-ninh, châu Moncay (Hải-ninh).

(*Còn nữa*)

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE

Cần-cáo

CHỚP BÓNG MÙA HÈ. — Bắt đầu từ ngày 15 Juin giờ đi cho đến hết vụ hè thì nhà chớp bóng PALACE đóng cửa không chớp ban ngày, chỉ chớp mỗ tuần lễ có hai buổi ban ngày thứ năm và chủ-nhật mà thôi còn những buổi tối thì chớp trước cửa Café Métropole.

TẠI RẠP PALACE
Mỗi tuần lễ 2 buổi ban ngày
thứ năm và chủ-nhật

Mỗi lần chớp mỗi chương-trình khác nhau

* **Giá vào xem vẫn như cũ**

BÁN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc « PARFAITES » mỗi gói.	0$08
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói.	0. 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp bằng kim, mỗi hộp hai mươi điếu.	0. 20

Danh dự bội tinh. — Những người bản xứ có tên sau này được thưởng Danh dự bội-tinh (Médaille d'Honneur) :

Bội-tinh vàng hạng nhất

MM. Lưu-v-Kiên, tức Hương, phó lãnh binh tại Bắc kỳ ; Lê-văn-Quới, tham-tá Thương c ính ; Ng-đình-Bảy, thị - dịch (surveillant) tại sở Pháo-thủ Haiphong.

Bội-tinh vàng hạng nhì

MM. Nguyễn-khắc-Tuân, phủ hạng nhất tại Chợ-lớn ; Đỗ-văn-Diên phủ hạng nhất tại Mỹ-tho ; Lê-đình-Tân, chánh tổng hạng nhất tại Mỹ-tho ; Lương-văn-Thương, quản khố xanh Biên-hòa ; Vũ-như Hoa, ký lục tòa sứ (Bắc-kỳ) ; Bế-văn-Vượng, cháu Đoàn tại Poục-hòa (Cao - bằng) ; Hoàng-hữu-Bình, lang-trung bộ Công ; Ng-đăng-Minh, thư-ký tòa sứ Quinhơn ; Ng-thanh-Hùng, thư ký Lục-lộ ; Ng xuân-Phụng, thư-ký sở Pháo-thủ ; Ng-phú-Hữu tức Sun, facteur t ượng hạng sở Giây-thép ; Hàn-văn-Tiến, tài sẽ thượng hạng Hanoi.

Bội tinh bạc hạng nhất

MM. Phan-hữu-Công, phẩ hạng nhì tại Trà-vinh ; Lê-văn-Ty, chánh-tổng Biên-hòa ; Lê-văn-Nhuận, chánh-tổng Biên-hòa ; Phan-quang-Thiệu, chánh-tổng Cần-thơ ; Lâm-ngọc-Yên, chánh-tổng Rạch-giá ; Huỳnh-Bảy, chánh-tổng Rạch-giá ; Tạ-v-Hồ, chánh tổng Au-mỹ (Sa-đéc) ; Trịnh-ngọc-Chơn, chánh tổng Vĩnh-lợi-hà, Trà-vinh ; Vi-v-Bái, chánh-tổng Long-xuyên ; Trần-văn-Dậu, đội cảnh-sát Saigon ; Đào - trung - Hậu, thư-ký Chợ-lớn ; Điểu-Phu, cai cảnh-sát Chợ-lớn ; Huỳnh-v- ắc, đội cảnh-sát Chợ-lớn ; Lê-v-Quang, khán-hộ ; Trần-v-Phùng khán-hộ ; Đoàn-nhật-Vinh, giáo-học Mỹ-tho ; Đặng-v-Hảo, chef-patron tàu thủy ; Phan-văn-Thay, chánh loong toong ; Huỳnh-v-Tam, bếp khố-xanh ; Huỳnh-v-Đốc, phó-quản ; Huỳnh-v-Sách, cai ngục Rạch-giá ; Huỳnh-v-Thiện, cai lục lộ ; Ng-duy-T anh, nguyên-chủ Vĩnh-phước (Sa-đéc) ; Lâm-leh, hương-cả Trà-vinh ; Đồng-phúc-Bảo, tri-châu Cao-bằng ; Ng-đình-Hèe tri-huyện Bắc-ninh ; Đỗ-v-Độ, phó quản khố-xanh Quảng-yên ; Trần-phúc-Linh, lệ-mục Hà-lang ; Hoàng-văn-Công, tri-châu Lạng-sơn ; Phan-v-Tường, trưởng-phủ Hà-nội ; Trần-hữu-Tuệ, Lãnh-binh Phúc-yên ; Lê-quang-Trước, c ánh - đội ; Ng-bùi-Đàm, thư-ký kho-bạc ; Phan-huy-Tùng, lang-trung bộ Hình ; Ng-ngọc-Duệ, thư-ký tòa Sứ ; Phan-v-Vi, thư-ký sở Tài-chính.

Ai tín. — Bản-quán được tin buồn rằng cụ Đinh-văn-Viên biệt hiệu là Phúc-đình là thân-phụ ông giáo Đinh-Mai mới tạ thế hồi 8 giờ sáng hôm qua tại số nhà 12, phố hàng Đậu. Năm nay cụ hưởng thọ 71 tuổi. Hồi 8 giờ sáng mai sẽ làm lễ cất đám.

Bản-quán có lời chia buồn cùng ông giáo Mai và quí-quán.

Đấu giá mua thóc. — Sáng hôm qua, tại tòa ba phủ Thống-sứ có đấu giá mua 30 tấn thóc nuôi súc-vật các sở Thú-y từ ngày 1er juillet cho đến 31 décembre 1924.

Những người đến thầu bỏ như sau này :

MM. An-Yeng	6 $ 95 một trăm cân
Hap-Seng	6 90 —
Sau-Chi	6 5 —

Vì giá bỏ cao quá cho nên chưa ai được thầu cả, việc thầu phải tạm đình lại.

Hội chợ Hanoi

Lần thứ sáu

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

CÔNG-TY ĐIỆN-KHÍ ĐÔNG-PHÁP

Tôi về Pháp, kể từ 17 juillet này, việc tổng quản-lý công-ty điện-khí Đông-pháp về quyền Monsieur Manus, vậy các thư tín tôi gởi cho Monsieur Manus.

Tổng quản-lý,
G. PELLETIER

Kể cắp xe đạp. — M. Nguyễn-ngọc-Liễn, thư-ký giấy thép Bắc-ninh sang chơi Hanoi có trình tại sở rằng kẻ cắp lấy mất cái xe đạp giá 40 đồng.

Ô-tô phòng nước đại. — Sở Cảnh-sát đã làm giấy biên-bản hai người vận máy xe số 1363 và 1446 vì đ trong thành-phố mở máy chạy nhanh quá không có bằng vận máy và người chủ xe số 780 không có giấy trình.

Ai được phiếu công-thải?

Những ông được phiếu công-thải hàng ngán đồng trở lên tất ông nào cũng sẵn lòng lắm phúc. Vậy xin hiến các ông một cách làm phúc, rất công hiệu là mua trữ lấy ít thuốc hoàn tán thuốc gia truyền bổ sâm quế thục cao thượng-hạng ở hiệu QUẾ-LÂM, 42 phố Phúc-kiến Hanoi để dành mà cứu cấp cho những người bệnh hoạn thì không gì làm phúc bằng.

TIN NƯỚC LÊN XUỐNG

Trên sông Hồng-hà

	24 Juillet hồi 6 giờ	24 Juillet hồi 6 giờ	25 Juillet hồi 6 giờ
Lao-kay	81.50	»	80.80
Yên-bày	30.87	»	30.92
Việt-trì	25.20	»	25.32
Hanoi	10.71	»	10.77
Viên-nay	12.85	»	13.00
Hòa-bình	7.85	»	7.90
Tuyên-quang	10 52	»	10.69
Phả-đoan	24.35	»	24.65
Phú Yên-bình	3.94	»	4.82

Trên sông Thái-bình

	24 Juillet hồi 6 giờ	25 Juillet hồi 6 giờ
Thái-nguyên	22 43	22.30
Lẫm	4.00	4.00
Phả lạng-thương	4.34	4.40
Đáp-cầu	5.18	5.18
Phả-lại	4.41	4.13

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Trường Kỹ-nghệ thực-hành. — Sáng thứ năm trường Kỹ-nghệ thực-hành có bắt học-trò tập chữa cháy. M. Fioleau là đốc-học nổi hiệu còn thì chỉ trong năm p ut đồng hồ học-trò đã dự bị sẵn sàng cả, ai nấy đều đi nhận phần việc, mỗ máy cho một chiếc xe bơm chạy hơi ra đường trước, rồi tiếp đến một chiếc ô tô chở các đồ dùng như ống truyền nước, vòi rồng vân vân. Trong khi học-trò tập chữa cháy có nhiều người đứng xem đều phải khen ngợi các máy móc đồ dùng rất hoàn hảo và học-trò rất nhanh nhẹn.

(*Xem trang thứ ba, cột thứ hai*)

LỜ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy nếu hết quí ông nào mua thì gởi tiền cho kể không có tiền gởi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho con.

---

số 36

BẠCH-TUYẾT LƯU-NGÂN

(*Ngôn-tình tiểu-thuyết*)

Truyện một cô nữ-sĩ người nước Anh, học rộng tài cao, khinh thân trọng nghĩa, cảm cái ơn tri-kỷ của người yêu, mà chịu đem đa thịt mình ra cho người thích chết, dẫu mảu rơi thịt nát cũng chẳng quản gì đến thân. Cái nghĩa-hiệp kiệp-cốt của cô, thật đàn-bà mà nhân chưa ai bì kịp. Chuyện chép rất lý kỳ, vậy xin dịch ra để công hiến các bạn độc-giả.

PHẠM-BÙI-CẦM dịch-thuật

Còn đang lúi húi viết t i bỗng thấy các cửa mở rộng, một đàn luật-sư trông chẳng khác như đàn trâu rừng, lũ lượt kéo vào cuốn cuộn như thác chảy, vào mãi mà không hết người, trông ra phía ngoài vẫn còn thấy đến mấy trăm người, đầu trắng lốp như bông cả.

Tư-đức nghĩ thầm luật-sư nhiều như thế, thì không biết lấy gì mà ăn (câu nói của Tư-đức, đến nay chưa chắc đã ai trả lời được đúng).

Phút chốc bỗng thấy có người đứng lên nói, tiếng nói ra giọng truyền bảo cho mọi người.

— Yên ! không ai được nói nữa !

Nhưng ngắt vì người nhiều miệng lắm, trong phòng vẫn còn thấy tiếng nói thì thào. Một lát thẩm phán quan đến, ai nấy đứng dậy rầm rập cả, quan thẩm-phán thấy người đông như kiến, trong ý cũng lấy làm không bằng lòng. Bấy giờ thẩm-phán quan cái đầu thì lễ trước rồi hoành đặt ở trên tòa, tự bộ tỏ ý tôn kính chỗ pháp đình, đoạn rồi mới ngồi xuống xử kiện.

CHƯƠNG THỨ XX

Bấy giờ một viên lục-sự cầm sổ gọi :

Đệ nhất thứ : Xét việc Thẩu-tư cùng Ái-diệt-sinh, Lộ-tư-kha.

Nhà-các bèn đứng phắt dậy, quan tòa thấy lạ mặt, quay lại hỏi tên thị-giả rằng :

— Luật-sư kia tên là gì, mà xưa nay không thấy đến đây bao giờ cả ?

Tên thị-giả nói :

— Bẩm tên là Nhã-các.

Quan tòa nói :

— Một mình tiên-sinh đứng cãi cái kiện này ru ?

Tiếng nói nghe bát cả tai.

Nhã-các nói :

Thưa phải.

Một câu trả lời ấy, làm cho cử tọa đều phải ngạc nhiên mà ai nấy đường như có ý cười thầm cả.

Quan tòa lại hỏi :

— Ai đứng cãi cho bên bị ?

Đại luật-sư đứng dậy nói :

— Bao nhiêu người ngồi đây là luật-sư của bên bị cả.

Bấy giờ trong đám người đứng xem thoảng nghe có tiếng cười khúc khích cho rằng bên thì nhiều người quá, bên thì lại chỉ trọi có một mình.

Đại-luật-sư lại nói tiếp rằng :

— Biết bao nhiêu của ở cái án này, cho nên bên bị các không thể không xuất hết tài lực để giải tỏ cái lẽ phải của mình.

Quan-tòa nói :

— Được ! Muốn bao nhiêu người thì bao, phiền ít cũng thế thôi, không có can trở chi đến việc xét án.

Nhã-các nói :

— Xin quan tòa xét cho rằng bên nguyên đơn sở dĩ ít luật-sư, là vì tiền không có, thế thì không, tính thế khốn cùng, không lấy đâu mà thuê nhiều luật-sư được. Nay tòa phán bắt điều chi, tôi đây xin hết sức thay mặt nguyên-đơn gỡ bày mọi lẽ.

Quan tòa dường như cũng có ý lân tuất, liền nói :

— Được ! Muốn kêu lẽ gì, cho phép hãy cứ kêu đi !

Nhã-các vừa sắp sắp chực nói, thì tiếng người đều lặng ngắt như tờ, trong óc thấy mê man như ra vào chỗ tối tăm mà mịt vậy. Phàm con người ta buổi nhất sợ ai là chẳng thế, huống hồ Nhã-các lại là một bác cùng-sĩ xưa nay, bấy giờ mới được đăng trường là một, trong lòng sao khỏi không run, vả lại một mình đối địch với hơn hai mươi người, thuần thị những người uy danh lẫm liệt cả ; mà những người đứng xem đó lại là những người đồng-nghiệp với mình, ai nấy im bơi nín tiếng để chờ nghe mình nói xem sao, nếu mình nói lỡ lời ra một câu, thì thể diện còn gì, xấu hổ đề đâu, cho hết. Bởi vậy cho nên luống những ngập ngừng ấp úng, không nói nên lời.

Bấy giờ bỗng có một người đứng bên giục rằng :

— Nói lên ! Nói to lên !

Nhã-các như người đang ngủ mê mà sực tỉnh dậy, vội vàng lôi cái bài cãi (plaidoirie) trong cặp ra xem, xong liền nói :

— Điều thứ nhất : Nguyên-đơn là Thẩu-tư, chân gọi Mễ-nhân bằng chú. Nay bắn di-chúc này, thực là bắn di chúc tối hậu của Mễ nhân, Mễ-nhân chết giữa ngày 23 tháng chạp năm 1885. Trong di-chúc không có ngày tháng, song cứ lấy chứng có mà xét, thì đích thị lập giữa ngày 22 tháng chạp vậy.

Quan tòa đã chực hỏi vặn câu gì, song rồi lại thấy thôi không hỏi nữa, cầm bút ghi lấy ngày tháng.

Nhã-các lại nói tiếp rằng :

— Điều thứ hai : Phiên tòa hôm 21 tháng 5 năm 1886, thừa tòa đã đọc duyệt y bản chúc thư trước của Mễ-nhân, cho hai người cô đông là Ái-diệt-sinh và Lộ-tư-kha, được quyền quản phân cái sản nghiệp đó. Bản chúc thư ấy là bản chúc thư lập ngày mồng 10 tháng chạp năm 1885. Nay nguyên đơn xin tòa y cho hai điều, một là xin tòa duyệt y bản di chúc mới này, chuẩn phê cho Thẩu-tư được quyền quản nhận cái sản nghiệp đi lai của thúc-phụ.

Ngừng lại một chút rồi lại nói ;

— Bên bị cáo bảo rằng bản di-chúc này không hợp luật, không phải bản ý Mễ-nhân muốn vậy, chẳng qua Tư-đức lấy quyền lực bắt hiếp đấy thôi.

Nói đến đấy, lại rồi trí-khôn, không nói được nữa. Quan tòa lại cầm bút biên lấy, đoạn rồi cũng cứ lặng yên để cho cho nói nốt. N ưng Nhã-các bấy giờ quẫn quá, mít tịt cả không còn biết nói câu gì. Thiên-hạ đứng xem đã tưởng chắc là thua đến. May sao đang cơn cùng quẫn, bỗng lại gặp được một cứu-tinh. Vị cứu tinh đó là ai ? Chính là Phi-đức Tư-đích vậy. Tư-đích vốn là luật-sư của bên bị, song thấy Nhã-các như vậy, tự trong lòng cũng có điều thương, ngờ mình lỗn đầu mới ra cãi kiện cũng thế. Nghĩ vậy bèn định bụng kiếm cách cứu cho Nhã-các. Nhân trên bàn sẵn có một đồng giấy chết là là như quả núi, Tư-đích muốn cứu c o Nhã-các bèn giả đò vô ý dẫy đổ đồng giấy đó xuống sàn gác, Không ngờ Ái-diệt-sinh lại ngồi ngay ở phía dưới, bị đồng giấy từ trên cao đổ xuống thật bằng giời giáng, ngã sấp ngay mặt xuống sàn gác. Vốn lúc trước Tư-đích cũng không biết rằng người ngồi dưới đó lại là Ái-diệt-sinh. Bấy giờ tiếng người nôn nao thật hơn vỡ chợ, quan tòa cũng không biết là việc gì, đến sau thấy vậy, cũng phải bật buồn cười, chỉ có Ái-diệt-sinh là không thấy cười, lóp ngóp bò dậy, hai tay bưng mũi, máu mũi phun ra phè p è, quắc mắt bảo Tư-đích rằng :

— Có muốn không ? Chơi gì lại chơi xỏ thế ?

Cả tòa lại cười ầm lên, Tư-đích trong lòng cũng lấy làm ăn năn khôn xiết. Còn Ngưu-tư và Lộ-tư-kha thì vội vàng chạy đến, xé mũ-sơ ra đút nút mũi cho Ái-diệt-sinh. Nhã-các thấy vậy cũng bị buồn cười, trí-khôn nhờ đó lại thấy hồi tỉnh lại.

(*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy nữ-sao,
15 chân-kính
Mặt có kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
2069

號正泰金
茶名子獅

Bản hiệu mới có các thứ chè ngon đầu-xuân mới sang, chè bao, chè gói, nước liên tâm, nước ô-long đủ cả, mỗi bao một lạng. Xin trình các quý-khách được biết chiếu-cố cho.
Năm nay bản-hiệu có nhiều thứ chè lạ, xin kể như sau này :

Chè Tiêu-đào-chúng	Chè Bạch-kê-quan
Thiet-la-hán	Ngọc-quan-âm
Trang-nguyên-chúng	Trà chung vương
Bạch-mao-hầu chúng	Đại-hồng đào chúng
Bạch-mao-ngân chúng	Đồng-mai tiêu chúng
Đặc-biệt liên-tâm	Kỳ-chúng thủy tiên
Đặc biệt ô-long	Thủy-tiên chúng
Đặc biệt la-hán	Đặc-biệt quan-âm
Tuyết bạch mão-đơn	

KIM-THÁI
HAIPHONG: Số nhà 140, Phố Khách, Téléphone 272.
HANOI : Số nhà 3, Phố hàng Ngang, Téléphone 480
2101

HIỆU
MINH-DƯƠNG
MAI-CHÍNH TỔNG-CỤC
của Bông pháp Yên-thảo công-ty
HÃN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ DI-BÀ
Giáo phố hàng Gai số 83

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ông Montès nhượng hiệu Bào-chế của ông cho ông Demarl, bào-chế sinh-viên hạng nhất về cao-đẳng học đường Paris đã một năm nay. Ông Demarl tự trông coi lấy việc chế thuốc, và thuốc chế bao giờ cũng rất cẩn-thận. nhờ về thế mà hiệu bào-chế ấy rất có tiếng.

Thuốc gởi đi xa cũng rất chóng. Ai muốn hỏi gì, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

Pháo-thuyền « Maticlouse ». — Pháo-thuyền *Maticlouse* đi tập bắn đã về sáng ngày thứ năm, hồi tám giờ.

Ăn cắp ở dưới tàu. — Tên Đỗ-v-Kính, 19 tuổi, vô nghề-nghiệp, vô gia cư và Trần-v-Hòa tức Phúc là quýt tàu « *Po-On* » đồng tình ăn cắp khăn của một người đi tàu đều phải bắt tra xét để giải ra tòa án.

Chẳng khác gì bị lụt. — Cứ hễ trời mưa xuống mấy hột là con đường Belgique bị lấy lội kể hàng năm sáu ngày.

Con đường này vốn đã trũng thấp sẵn, lại từ khi nhà ga đem buồng giấy gửi hàng chậm về đấy sau thì hằng ngày kể có trăm cái xe tải hàng nặng từ một cho tới đôi ba tấn qua lại, nên lại càng chóng hư hại lắm, vì thử cứ để nguyên mãi như thế mà không đắp và gì lại thì rồi cũng chẳng kém chi đường sống trâu ở nhà quê ta vậy.

Một đám bạc. Một ông kia vốn buôn bán ở đây, nhân ngày kỵ mới thân-t ộc sang nhà riêng ở tỉnh Kiến-an đánh chén. Chén say cho đi gọi cô-đầu về hát hầu bài « bài đây chẳng biết là tổ-tôm hay ích-xi, vì phong-thanh mỗi người nói m t khác. Chỉ vì bấy giờ đã khuya nên ông Cầm nghe thấy tiếng trống thì gõ cửa vào hỏi giấy phép, chứ có ngờ đâu lại bắt được đám bạc.

Đám này có non chục người vừa già vừa trẻ, kẻ làm nhà buôn, người tòng sự sở công, buôn ban có, ngao-du có, lóc lột nhau to bé thế nào không rõ, nhưng hiện lúc ông Cầm vào còn bắt được ở chiếu hơn vài chục bạc. Việc này có lẽ nay mai sẽ xử tại tòa án Hải-phòng thì bà con sẽ được tường tận hơn.

HÀ-ĐÔNG

Một con đường rất tối tăm. — Đã hơn 2, 3 năm nay, ở Ô-cầu-dền ngay ngoài thành-phố Hà-nội đã thấy n à gạch làm san-sát, nhà của người ở đông đúc, vui vẻ lắm; vả lại vừa là một chỗ tụ họp của các làng chơi nữa. Vui nhất và đông nhất là hai dãy nhà ở hai bên đường ấy người đua nhau mở cửa hàng rất đông, xem ra có phần phồn-thịnh sầm-uất lắm. Con đường ấy xe điện, các thứ xe cộ, đi lại rậm - rịp suốt ngày đêm và người đi qua lại n ư mắc cửi, thế mà không có vài ngọn đèn cho sáng sủa thì thật giảm mất cả cái vui vẻ đẹp đẽ. Vả lại đêm tối các thứ xe máy, xe điện đi luôn như thế thì thường xảy ra nhiều sự nguy - hiểm và lại nhân - tiện làm cho quân gian-phi dễ sinh ra bóc-lột, trộm cướp, tưởng như thế thì thật là một điều đáng lo c o những nhà ở đấy và những người đi qua lại nữa.

Vậy ước gì mà được mấy ngọn đèn nối từ cột đèn điện bóp Ô-cầu-dền cho đến ngã tư Trung-hiền là chỗ hết đường xe-điện cho được sáng sủa thì được tiện lợi lắm. Tấn lai cảo

BẮC-NINH

Việc hát làm phúc. — Bản báo tiếp được bà sau này :

Chúng tôi đã tổ-chức một tối hát tuồng 16 Juillet rất vui vẻ có quan Tổng-đốc và quan huyện Võ-giàng làm chủ tọa và các nhà từ thiện trong thành phố đến có tấm lòng nhiệt-thành với việc nghĩa đến chứng kiến thực đông.

Bán vé được	84 $ 05
Quan Công-sứ Le é cho	5 , 00
Quan phó Công-sứ cho	2 , 00
Quan tổng-đốc Đặng-trần-Vĩ	6 , 00
Quan huyện Võ-Giàng cho	3 , 00
M. Đinh-tá-Lâm, đốc-học trường Phú-thụy	2 , 00
Cộng là :	102 $ 05

Món tiền đó chúng tôi đã đệ trình quan Công-sứ và đã gửi nộp quan Đốc-lý Nam-định.

Vậy, về phần riêng chúng tôi xin cảm tạ quý ông, quý bà đi xem hôm đó và xin thay mặt những khổ chủ để cảm ơn cái hảo-tâm của các ngài.

Hội-đồng trị-sự Vũ-v-Khang, thầu-khoán, Trần đức-Thu, phó-quản; Vũ-văn-Đức, thông phán, Ng-văn-Cẩu, thông-phán, Ng-mạnh-Trác, ng ị-viên kiểm quản-phố; Phạm-v-Uẩn, nghị-viên ; Ng-v-Hiền và Ng-đại-Soạn chủ nhà hát Hải-đài Haiphong.

THUẬN-THÀNH (BẮC-NINH)

Việc cướp bạc thuê. — Việc này đã đăng trong báo số 2196 ra ngày 15 juillet 1924 mới rồi Nay lại tiếp được in như sau này :

Tên cướp bắt được, giải xuống phủ nha x-t hỏi, thì nó cung xưng rằng : tên nó là Lê-văn-Phương, 28 tuổi quán làng Đông-mai, huyện Hàm-rồng, tỉnh Th anh-hóa, nó có quen biết mấy tên ở làng ấy, bèn đó nó về chơi, những tên kia rủ đến cướp bạc thuê ở nhà chán hương hội Hiệu.

Việc đó quan-phủ đã cho giải tên Lê-văn-Phương và mấy tên người làng ấy cùng tang vật và khí-giới lên Tòa-án Bắc-ninh rồi.

Lại cướp. — Đêm hôm mồng 8 tháng 7 tây mới rồi, lại có bọn quân gian rất lũy vào nhà M. Lý Độ làng Khương-tự lấy 2 con trâu, nhà sự-chủ thấy động thức dậy trì hô ầm ỹ, thì chúng đánh trâu tẩu thoát, sự-chủ cùng tuần-phiên đổi đuốc soi vết chân trâu theo mãi đến giáp hạt huyện Văn-lâm thì thấy chúng bỏ lại 2 con trâu ấy, còn người thì tẩu thoát.

Đông-trì lai các.

VĂM-DƯƠNG (Vĩnh-yên)

Có xổ bóa không ? — Vừa rồi, có một tí lấy lý lên huyện đò thuế, trong mình có bốn trăm bạc giấy. Thấy tạ vào nàng đánh chén, cười cười nói nói, trong bụng có ý khoan khoái lắm. Khi đã chén tít cung mây rồi, thấy tạ đặt mình xuống giường để nghỉ ngơi một tí, chẳng may ngủ quên đi mất. Khi tỉnh giấc, thấy tạ sờ đến dãy bạc buộc ở trong mình thì thấy không cánh mà đã bay đi đâu mất rồi. Thôi lúc bấy giờ mặt ủ mày chau, bối hoảng ; ở ông chủ quán cùng các a h em bạ xem có ai bốn không thì ai cũng chối hoài rằng không biết.

Nghe đâu con mà có bạc nó ăn vào thấy ta cả đêm hôm trước, đến ngày hôm sau thấy ta buồn ngủ quá, tưởng rằng đánh chén cho thực say thì khỏi buồn ngủ, ngờ đâu chén vào rồi chứa đặt mình xuống giường thì mất đã nhẵm tịt lặt, nên mới nên chuyện ấy.

Việc này đã đem nhau lên quan rồi, không biết xét xử có ra không.

Đ. lai cảo.

THÁI-BÌNH

Đã làm phúc thì làm cho trót. — Làng Hậu-trung thuộc hạt Duyên-hà ở trên tả-ngan sông Trà-lý, có phần đê dài tới 3.0 0 thước tây. Từ trước đến giờ lở mất đã nhiều đất và quai lại đã nhiều đê, thế mà không biết vì sao ông Hà bá cứ trêu ghẹo làm cho khốc-hại không thôi ...., hiện nay vẫn còn lở, năm ngoái xuýt nữa vỡ đê, nhưng được nhân dân cũng chăm-chỉ cố-gắng giữ-gìn, nên không hề gì. Tháng tư vừa rồi sở Lục-lộ có giải cho mấy thuyền đá ở hai chỗ lở nhất, nhưng còn ít đá lắm, chưa ăn thua vào đâu hết. Nghe ra dân làng tốn-phí mất nhiều rồi, chẳng biết đem đi nhét vào lỗ chạch, lỗ hổ nào mà thế ? Nếu khúc đê miếu Thổ-thần nay không rải đá, bỗ kè phòng ngừ đi thì đê chịu không nổi với ngọn nước bao nao càng ngày càng xói vào chân đê. Ước ao rằng nhà nước sẽ chú ý đến, kẻo mà cái sẩy nảy cái ung, không những hại một xã nảy mà thôi đâu. Có người nói rằng quai một đê nữa vào trong nhưng thiết tưởng đắp một quãng đê thì công trình khó-nhọc biết bao, tốn kém gấp mấy, sao bằng cứ nhân tiện đã trải mấy thuyền đá đấy mà làm phúc cho trót đi thì còn gì tiện-lợi mau chóng bằng. Vả lại có phần đỡ thiệt hại cho xã ấy người đã nhiều mà ru ng thì ít.

Mong rằng mấy lời thô-thiển này thấu đến tai quan trên. Còn nhờ lượng cả bao dung cho dân.

Bùi lai cảo.

VIỆC KINH-ĐÔ

Chùa Báo-quốc làm chay. — Trong khi Đông-cung Hoàng-thái-tử đáp thuyền tự Pháp về thì tại chùa Báo-quốc có thiết Trai-đàn ba ngày để cầu cho sự lịch thiệp của Thái-tử nhỏ Phật-lực bảo-trì được vô dạng bình an.

Trai-đàn ấy do những vị Tăng-cang trụ trì ở quan tự và tư tự và hội-đồng Tiếp-sư ở hội Tràng-kỳ chùa Tây-hiếu hội tại đó và linh sắc-chỉ Hoàng-thượng và Lưỡng-tôn-cung để khai đàn, Đinh-thần Văn-võ bá-quan đến hành hương thị lễ đông lắm, Trai-đàn này diễn dương các khoa-phạm rất cai-nghi long trọng, Hoàng-thượng (hụng Lưỡng tôn cung ngự giá thường ngự đến thị lễ.

Chùa Báo-quốc là một quan tự (sắc tứ Báo-quốc tự) rất hoằng-tráng ở Huế trong mấy hôm làm chay đây sự cúng dường của thập phương rất thành kính trang-nghiêm.

Thăng-thưởng về dịp hội Tây. — Ngày 14 Juillet vừa rồi, quan Khâm-sứ trung-kỳ đã ký nghị-định về việc thăng-thưởng cho các viên chức tòng sự các sở thuộc về quyền bảo-hộ Trung-kỳ, các danh sách ấy đăng như sau này :

Lên thư-ký thượng hạng, hạng nhì :
M. Nguyễn-hữu-Chánh.

Lên thư-ký thượng hạng, hạng ba :
MM Hoàng-Phụng, Nguyễn-Do.

Lên thư-ký thượng hạng, hạng tư :
M. Nguyễn-ký-Lục.

Lên thư-ký hạng nhất :
MM. Ng-Tuyên, Ng-văn-Dong, Võ-hàm-Chương, Phan-văn Thi, Đoàn-Nhiệp.

Lên thư-ký hạng nhì :
MM. Ưng-Thuận, Lê-đục-Xa, Lê-ngọc-Tín, Trần-hà-Van.

Lên thư-ký tạng ba :
MM. Trần-trinh-Ngọc, Ng-hữu-Ban, Phạm-ngọc-Thức. Hoàng-Khanh, Nguyễn-hoài-Vy Lê-đức-Trạm.

Lên thư-ký hạng tư :
MM. Lê-khắc-Thái, Nguyễn-v-Tri, Ngô-văn-Thao, Bùi-văn-Nhân, Lê-đình-Hang.

Lên thư-ký hạng năm :
MM. Phạm khắc-Tiên, Hoàng hữu-Trị, Nguyễn-Trà, Hoàng-minh-Ban, Đoàn-Nhượng, Ng-ngọc-Toàn, Ng-Sung, Trần-Dương, Ng-đức-Lộ, Ưng-Long.

Lên t ư-ký hạng sáu :
MM. Hà-huy-Ba, Ng-khoa-Sâu

Lên ký-lục chính ngạch hạng nhất :
MM Ng-duy-Viên, Đặng-thái-Vân.

Lên ký-lục chính ngạch hạng nhì :
M. Đào-kénh-Huyên.

Lên tùy-phái hạng ba :
M. Bùi-văn-Hưu.

Lên tùy-phái hạng tư :
MM. Trần-văn - Tương, Phan-văn-Khoa, No-sĩ-Hòe

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG BÌNH

Việc làm cần sắt về con đường xe-lửa Đông - hà — Ngân - sơn. — Công việc làm khoảng đường thứ ba (3me arrondissement) từ Đông-hà đến Ngân-sơn khởi-hành đã ba năm nay ; việc đắp đường đất và việc làm nhà ga mười phần đã xong được bảy ; việc làm đá giải đường sắt đã làm được gần một năm nay ; việc làm cầu bằng xy-măng cốt sắt cũng đã làm được sáu bảy tháng nay. Duy có việc làm cầu bằng sắt thì nay mới khởi công.

Cứ như hiện - tình các công việc ngày nay, ít ra cũng bốn năm nữa, con đường này mới thành.

Lập nhà máy cưa — Độ trước bản-báo có đăng tin rằng một nhà máy diêm trong hạt Quảng - trạch, nhưng nay lại có tin rằng nhà Pháp-thương ấy đặt nhà máy cưa, chứ không đặt nhà máy diêm nữa.

Xưởng co - khí này, qui-mô định bố-trí to lớn lắm, nhưng cũng còn lâu mới thành-tiệp được.

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ sáu 25 Juillet 1924

Cải-lương tân kịch lối Nam-kỳ

NGHĨA NỮ TẦM PHU

Toàn trẻ con diễn lần thứ hai

Tối thứ bảy 26 Juillet 1924

NGHĨA BỘC CÔNG LAO

Của chung sao để thiệt riêng ai.
Phận tớ người rưng dám vật nài.
Mẹ góa con côi đành kém cạnh,
Thế mà nên nghiệp bởi vì ai.

Tối chủ-nhật 27 Juillet 1924

TÔ THỊ VỌNG PHU

Chinh phu sao nỡ ở hai lòng.
Phận bạc là gương khách mơ hồng.
Còn nước còn non còn chính-phụ,
Còn trơ người đó đứng trông chồng

Rượu bổ-đào:
* TONIQUE TONKINOIS *
Có tờ chứng-chỉ ban khen
của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chư không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri-khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tức Nhật-bản Minh-trị thứ bốn mươi sáu năm phê rằng :

Chiếu nay đại phước phòng cấu MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ để tăng ngự dụng qua rất ngự ; dùng nước gạo thường, trước lục phẩm thì gởi cho qui được phòng chế-dụng để tỏ thành-giả.

Khâm thử.

欽此	欽賜
敬製	敬補
張	張
貳	貳
內閣	內閣大月
茶酒	食物廚司
錄	用度日
	局生食料
	飲膳

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiên-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bài này.

No 84

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Lâm-chương thấy vậy, ở trong khoang thuyền bước ra, bảo vị hòa-thượng ấy rằng :

— Ta biết nhà-ngươi là ma ! Tất nhà-ngươi có sự oan-uổng gì muốn cầu ta báo thù cho, phải không ?

Vị hòa-thượng ấy gật đầu, rồi lại sụp lạy. Bỗng thấy cái người to lớn đứng bên kia lại cầm siêng sắt đắt vị hòa-thượng ấy đi. Vị hòa-thượng vừa đi vừa khóc.

Lâm-chương nghĩ thầm : Bây giờ ta hãng-hưu và các thủy-thủ đều ngủ say cả, ấu là ta lên đi theo cái oan-hồn này xem ra làm sao ! *Lâm-chương* nghĩ vậy, mới rón-rén bước lên trên bờ mà không cho ai biết cả. Vị hòa-thượng ấy vẫn đang đi ở trước mặt, *Lâm-chương* cứ đánh bạo mà bước theo sau.

Đi một quãng xa, thấy có một nhà kia, trong nhà tiếng nói huyên-náo, lại bỗng có người đàn-ông mở cửa bước ra, tay cầm cái đèn lồng, ngành lại bảo người nhà đóng cửa, rồi lật-đật đi ngay. Đi một hồi lâu thì người ấy đưa một người đàn-bà nữa về mà đóng cửa lại.

Bấy giờ cái người to lớn giải vị hòa-thượng kia đi đến trước cửa, gọi một người mặt-mũi đen sì ở trong nhà ra mà giao vị hòa-thượng ấy cho. Giao xong thì cúi chào rồi quay đi. Khi ấy trong nhà bỗng nghe có tiếng đứa hài-nhi khóc.

Lâm-chương nghĩ thầm : Vị hòa-thượng kia đã đầu-thai vào nhà này rồi ! Cái oan-cừu này biết bao giờ giải-kết cho xong ! Các độc-giả nên biết rằng : Cái người đàn-ông khi trước ở trong nhà cầm đèn ra đi, nghĩa là đi gọi mụ đỡ ; mà cái người mặt-mũi đen sì ở trong nhà ra nhận lấy vị hòa-thượng ấy đưa vào, tức là tên táo-quân tại nhà ấy.

Lâm-chương nghĩ thầm : a tất phải ghi nhớ lấy cái nhà này mới được ! Bây giờ ngành nhìn xung quanh, thấy có 5, 6 gốc liễu, *Lâm chương* có ý ghi nhớ lấy, rồi lại lững-thững trở về bờ sông, một mình rón rén xuống thuyền, *Thang-bưu* cùng các thủy-thủ đều không ai biết cả.

Lại nói chuyện hình-bộ ở trong Kinh có một đạo công-văn tư ra cho quan tỉnh *Giang-tây* để chém hai vợ chồng *Lâm hức*. Quan tỉnh *Giang-tây* chuyển tư cho quan huyện *Sơn-dương* là *Thẩm-bạch-thanh* biết

Thẩm-bạch-thanh lại tiếp được một đạo công-văn của quan kinh-lược nói hãy hoãn việc hành-hình. *Thẩm bạch-thanh* luống-cuống không biết làm ra thế nào mới thân-hành đến *Thẩm* tướng-phủ để thương-nghị.

Thẩm-đình-phương nói :

Xin đại-nhân cứ yên lòng ! Việc này không lẩy chi làm quan ngại ! Quan kinh-lược tức là môn-sinh của thân-phụ tôi. Dẫu đại - nhân đem chém hai vợ chồng *Lâm-hức*, tất quan kinh-lược cũng biết là việc nhỏ tôi mà không dám nói câu gì. Nếu ngài có nói, tôi xin nhận lỗi.

Thẩm-bạch-thanh nói :

— Cái uy-quyền quan kinh-lược, hà phải tầm-thường. Thánh-thượng đã ban cho một thanh « Thượng-phương bảo-kiếm », được phép chém trước tâu sau, khi nào tôi lại dám không tuân lệnh. Nếu tôi không tuân lệnh, tất ngài cách chức đi. Thôi thì cái ân này đành để chờ khi ngài tới nơi, sẽ tra-xét lại.

Thẩm-bạch thanh cáo-từ về nhà, đành phải hoãn lại để đợi quan kinh lược. *Thẩm-đình-phương* đem cáu chuyện ấy vào bẩm với thân-phụ-nhân. Thái-phu-nhân nghe nói, trong lòng đau xót, không thể nhịn được, mới khóc òa lên mà rằng :

—*Thẩm-nghĩa-phương* con ơi ! oan-khổ cho con ! ngày nay bộ-văn đã tư ra để chém hai vợ chồng *Lâm-hức* mà không ngờ quan kinh-lược lại bắt phải tạm hoãn. Cái thù của con chưa báo được, khiến cho lòng già đau xót biết bao !

Nói xong, cứ nức-nở khóc hoài. *Thẩm đình phương* khuyên giải mà rằng :

— Thân-mẫu ơi ! Thân-mẫu bất tất phải bi-thương ! Để con viết một bức thư gởi cho quan án-sát *Nam-kinh* là *Tổng-triều-anh* để ngài tư giục quan huyện *Sơn-dương* phải tức-khắc đem chém. Khi quan kinh-lược tới nơi, dẫu có nói gì, cũng đã chậm mất rồi !

Thái-phu-nhân nói :

— Nhưng chẳng biết quan huyện *Sơn-dương* có chịu tuân lệnh hay không ?

Thẩm-đình-phương nói :

Quan án-sát *Tổng-triều-anh* là môn-sinh của thân-phụ con, thân-phụ con đã tiến cử cho ngài ra sung chức ấy. Ngài là thượng-quan mà tư cho quan huyện *Sơn-dương* kia thì khi nào quan huyện *Sơn dương* kia dám trái lệnh. Bấy giờ đem hai vợ chồng *Lâm-hức* ra chém, sẽ báo được thù cho em con.

Thái-phu-nhân nói :

— Nếu vậy thì con nên mau mau viết thư đi !

Thẩm-đình-phương tức-khắc viết một bức thư, niêm-phong cẩn-thận, sai tên thư-đồng là *hầm-liên* thẳng tới *Nam-kinh*, để trình quan án-sát. *Tổng-triều-anh* thấy *Thẩm-liên* là người trong tướng-phủ, mới khoản-đãi rất tử-tế.

Tổng-triều-anh bảo rằng :

— Việc này ta giữ ý không muốn viết thư trả lời, ấu là nhà-ngươi cứ về bẩm với *Thẩm* công-tử, rồi ta sẽ sai người xuống giục quan huyện *Sơn-dương* phải đem chém hai vợ chồng *Lâm-hức*.

Thẩm-liên nghe được câu ấy, vội-vàng trở về phi báo *Thẩm-đình-phương*. *Thẩm-đình-phương* lại vào bẩm để thái-phu nhân biết, bấy giờ thái-phu-nhân mới được yên lòng, chỉ đợi quan án-sát *Tổng-triều-anh* cho người về giục quan huyện *Sơn-dương* phải đem c ém vợ chồng *Lâm-hức*.

Cách hai hôm sau, *Thẩm-bạch-thanh* thấy có thừa-sai-nhân của quan án-sát sai về, không biết có việc gì, mới vội-vàng chạy ra nghênh tiếp. Khi uống trà xong, *hầm bạch-thanh* hỏi rằng :

Chẳng hay tôn-ông bỏn này về đây có công-vụ gì chăng ?

Thừa-sai-nhân nói :

— Số là quan án-sát trao có lệnh-tiễn cho tôi, để về bảo ngài đem hai vợ chồng *Lâm-hức* ra chém, không được chậm trễ.

Thẩm-bạch-thanh nói :

— Không phải tôi dám chậm-trễ ! Có vì người thân-phụ tôi hung-thủ này đã làm tờ trạng khiếu-oan kêu với quan kinh-lược. Quan kinh-lược lại có tư về cho tôi phải tạm hoãn việc hành-hình, để khi người tới nơi, còn tra xét lại.

Thừa-sai-nhân nói :

— Quan án-sát đại-nhân trao cờ lệnh-tiễn cho tôi về đây, không phải chuyện chơi. Nếu ngài không tuân lời thì mau mau viết một tờ công-văn để tôi về phúc bẩm.

Thẩm-bạch-thanh thấy thừa-sai-nhân biển nét mặt, bất phải thảo tờ bẩm ngay, mới nghĩ toẩm rằng : Nay ta tuân lời thì khi quan kinh-lược tới nơi, tội ấy ai chịu ; mà không tuân lời đem chém thì thừa-sai-nhân về bẩm, tất quan án-sát cũng chẳng để cho ta được yên !

Thẩm-bạch-thanh nghĩ quanh nghĩ quẩn, mới nghĩ ngay được một kế : chỉ-hằng ta đem giam-lỏm thừa-sai-nhân tại một nơi, rồi cứ việc đem chém hai vợ chồng *Lâm-hức*...

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ giời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

CÁC BỆNH SAU NÀY :

1. Bệnh ngoài da ; nhọt đầu danh.
2. Đau xương.
3. Tào lâu ngày.
4. Đau phát-huyết-quản.

Đều trị bằng thuốc :

ROB DÉPURATIF MONTÉS

Những chứng đã kể trên kia sinh ra có độ là bởi vì sấu máu. Phải bệnh thì ngứa ngáy rất là khó chịu. Muốn chóng khỏi nên dùng thuốc :

Dépuratif Richelet

mà các lương-y cả toàn-cầu đều cho là công-hiệu nhất. Dùng nó thì bệnh đù mới hay lâu cũng đều khỏi cả ; chẳng những chữa được các chứng ấy mà thôi lại trừ cả các chứng đau xương, nhức đầu.

LỞ	MỤC-TÀO
chỉ 3 ngày là khỏi	thì 2 tháng

Thuốc này có bán ở các hàng tạp-hợp to

PHẨM,

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon. Thường lắm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, đi lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè giả là cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến động.

NHƯ,

Mua được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí-khách muốn tránh sự biến động ấy xin chực tiếp quá bộ chiếu cố cho bản-hiệu lại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI HIỆU

số 16 phố hàng Ngang Hanoi
số 113, phố Khách Haiphong
số 78, phố hàng trống Namđinh
Kính cáo

Một cái diệu-pháp trừ bệnh

Trong đời người ta, những điều cần sự nhất là những chứng đau xoàng mà giai, nhớ ý nỗi một nhọc, bức rức hàng ngày vì những chứng ấy làm cho suốt tuyết suy đi, gầy còi xấu đi, cho sự thể hơn là những tật bệnh lớn.

Vì vậy, muốn gia quyến kia, mỗi khi người lớn hay trẻ con trong mình không được khỏe mạnh, thì người ta thường dùng thuốc Pilules Pink. Thuốc ấy nguyên bổ huyết, bổ cân, rất lành cho lọc phổ ngũ tạng và trong có ích cho chữ dùng cho người yếu rất tốt.

Hiện nay muốn giữ cho bệnh tật khỏi làm đau đớn, thân thể một-nhọc mà muốn khỏi-phục lại, và nước khỏe muốn giữ gìn cho trường-kiện, thì không có thuốc gì công-hiệu bằng thuốc

PILULES PINK

Thuốc Pilules Pink, hiệu bào-chế nào cũng có bán.

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các người mua báo khi có việc gì viết thư đến bản-quán, chỉ cho biết mấy số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán mấy giấy quán ấy, để cho người làm về tìm kiếm. Kẻo nếu nghỉ thường hay tỷ tên vẫn sẵn, hoặc thêm quê, không cho đọc được thành ra nhiều khi bản-quán không biết số mà tìm.

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khí huyết suy-yếu, thân-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra rào phổi làm cho hay ho vặt, uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ !

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

ẤY LÀ :

Thuốc nước bổ huyết MÁU BỔ

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu dầu nai)

Phần nhiều người chết vì bệnh thương-hàn và bệnh ho lao, thực hai bệnh ấy đáng ghê đáng sợ, vì làm cho hao mòn nội-giống của chúng ta : ấy là bệnh hao mòn vậy. Bệnh ấy người ta thường không để phòng mấy, khi mới phải cũng không lấy gì làm nặng, sau dần dần nó làm cho yếu các phế-tạng và làm cho ta ốm mỏi cả khiến huyết đi sấu. Nếu khi có bệnh thời khi nào xảy ra thì người khỏe còn có thể chống lại được, chứ người đã bị bệnh hao mòn này chẳng là mắc phải.

Vậy thì nên dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu dầu nai). Dùng thuốc này thì da mặt xanh, sức lực lại khỏe mạnh, công việc lại muốn ăn ăn như thường, ăn uống dễ tiêu, khỏe mạnh lý tăng.

Chỉ đáng vài lọ *Dragées Rabuteau*, thì chẳng còn sợ gì bệnh hao mòn nữa.

Ở các hàng bào chế to đều có bán.

2056

RƯỢU BẠT-HÀ GET PIPPERMINT GET rượu này uống đã mát mẻ và mất khan tiếng.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm; và cái cách làm, lại tinh-vi cần-thận nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ được rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghip, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán : 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

MỰC HIỆU **JOLY** TỐT HƠN Các thứ mực khác

PACHOD Frères & Cie Lyon

2050

CÁO-BẠCH

Quý khách có xe ô-tô muốn chữa, nên đến xem xưởng **GARAGE BOBILLOT**, *số 7 phố Bobillot, Hanoi : Tinh giá hạ hơn cả các nơi. Làm việc nhanh-nhẹn và cẩn-thận.*

Quý khách nên đến xem xe kéo hạng lịch-sự : không xe nào tốt đẹp bằng.

Cho thuê xe ô-tô

GRANDS MAGASINS REUNIS

RUE PAUL BERT, HANOI

Từ ngày thứ sáu 1er đến hết ngày 10 Août

BÁN RAO HÀNG :

Đồ dùng cho các bà đàm — Nước hoa, xà-phòng, đồ kim hoàn — Giấy bút — Xe đạp
Đồ dùng trong việc thao-luyện — Trong nhà cửa
Các thứ đèn — Đồ xành đồ xứ — Đồ sát và các Hóa chất.

TẠI GIAN HÀNG BÁN VỊ ĂN THỨC UỐNG

Xem các hàng mới tới chuyến tàu vừa rồi.

Giá bạc dương cao, nên mua được lợi

Adr. Tel. MAGASREUNIS — BOITE POSTALE N° 40 — TÉLÉPHONE N° 126

LỤC-TỈNH TÂN-VĂN NHỰT-BÁO

(Xuất-bản mỗi ngày 8.500 tờ)

6 trương

GIÁ BÁN BÁO :

Một năm	12$00
Sáu tháng	6.50
Ba tháng	3.50

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine).

Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn-minh của Pháp-quốc, luận về kinh-tế tỷ-tỉ, báo tin lẹ xảy ra trong Đông-Pháp, mỗi kỳ đều có Điện-thuyết. Mua báo xin gởi mandat cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, chủ-nhơn thâu nhận.

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

J. BLANC *(đệ nhất hạng báo-chí)*

Ông L. BLANC *(người nói-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

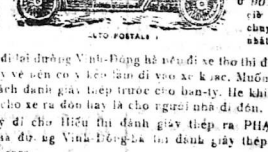
Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

Bán tại : Hiệu Bào-chế J. BLANC

31 phố Trang-tiền (Rue Paul Bert) Hanoi

NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THƠ' CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

ĐƯỜNG YÊN LÝ ĐI CHỢ HIẾU

Ô Gia-viễn có chạy hồi 2 giờ mỗi sáng sau chuyến xe lửa thứ nhất đi Nam-định.

Ở CHỢ HIẾU Phố-Cũ có hồi 1 giờ chiều đón xe Yên-lý vừa kịp chuyến xe lửa về Vinh và Bắc-kỳ.

ĐƯỜNG VINH VÀ HUẾ

Ở VINH đi hồi 4 giờ sáng đón Đông-hà vừa kịp chuyến xe lửa vào Huế.

Ở ĐÔNG-HÀ ra lúc 8 giờ sáng sau khi chuyến xe lửa thứ nhất ở Huế ra.

AUTO POSTALE

Các quí-khách đi lại đường Vinh-Đông-hà nếu đi xe thơ thì được cẩn thận hơn, nhưng khi lấy vé nên có ý kẻo làm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm ấy, xin hết quí khách đánh giây thép trước cho bản-ty. Hễ khi bản-ty nhận được giây thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên Lý đi chợ Hiếu thì đánh giây thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Lý gare ; — mà đường Vinh-Đông-hà thì đánh giây thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đông-hà gare.

BƯỜNG SANG LÀO. — Vì độ này bên Lào mua buôn xe không ở lại được nên xe chúng tôi (ông hoàn không chạy, nhưng đến hết đầu tử tháng một tây (Novembre) trở đi thì mới lại chạy.

VỚI 20 QUAN, QUÝ-KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thế, thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Lần mua phải nộp ngay 20 quan và trong 21 tháng mỗi tháng đóng 20 quan theo như các điều khoản nói trong luật (Như vậy mỗi ngày chỉ có vỏn vẹn, có tiền làm nên giàu có được.

Nộp tiền lần đầu được ngay cái số vé, chỉ cách mình có quyền cho-không, mà lần rút số nào cũng được đủ, như thế là đồng hồi tiền rồi vậy, nếu vé của mình trúng số được 100.000 quan, thì người ta sẽ trả cho mình những số tiền đã nộp, tính ngay từ số 16. Mỗi cái vé PANAMA thì nào cũng trúng một lần, giá tiền lớn từ 100.000 cho đến một vạn quan, không có cũng được hoàn lại 400 quan.

Thực là một cách dễ dàng chắc chắn và lợi nhất

Mỗi năm số tiền các là có hơn ba triệu quan

CÁC LỐ NHƯ SAU NÀY :

126 lô	500.000 quan		253 lô	5.000 quan	
127 lô	250.000	—	1.265 lô	2.000	—
253 lô	100.000	—	12.650 lô	1.000	—
253 lô	10.000	—	1.727.692 lô	400	—

Cứ vé được dự vào cuộc rút số mãi cho đến khi số rút gần mình trúng thì thôi, mỗi lần rút số số nhận được một cái số của số trúng số, mà không phải giá tiền. Mỗi tá số nhận chiếu tiền được linh hồi. Các số giao cho người mua đúng với tên và chữ ký, người mua về lúc nào muốn xem cũng được, đúng như bản luật riêng ngày 23 Mars 1920. Bản luật ấy giữ kỹ một quản chắc-chắn nhơ người mua vé.

RÚT SỐ MỖI NĂM BỐN LẦN

Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự vào cuộc rút số, thì gởi 20 quan đến nhà

BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Paparel, MARSEILLE (France)